

Anbefaling til lokale grupper om oppfølging av Stortingsvedtaket av 19. juni 2020.

Som en oppfølging av stortingsvedtaket av 19. juni 2020 oppfordrer Motvind Norge alle lokale grupper om å skrive brev til Olje- og energidepartementet og deres fylkespolitikere på Stortinget, hvor dere beskrive hvilke feil og mangler som foreligger for deres vindkraftsaker.

Motvind Norge mener prinsipielt at sakene burde gjennomgå av en uavhengig tredjepart. Det oppfordres derfor til at alle i brevet ber om at sakene får nøytral behandling. Vi oppfordrer også til at alle underskriver og sprer oppropet med krav om uavhengig behandling [her](#).

Vedtaket i Stortinget lyder:

Vedtak 798

Stortinget ber regjeringen vurdere hvorvidt behandlingen av gitte vindkraftkonsesjoner har fulgt energilovgivningen og forvaltningslovens krav. Dersom det skulle foreligge feil eller mangler i konsesjonen som er i strid med lovgivingens krav skal forvaltningen stanse vedtaket.

Vedtak 799

Stortinget ber regjeringen innenfor gjeldende regelverk ikke gi forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021 for vindkraftverk på land som i dag har gyldig konsesjon.

Feil og mangler i konsesjonene

Motvind Norge har gjennom arbeidet med de ulike vindkraftsakene fått god oversikt over de juridiske problemstillingene i vindkraftsakene. Vi har avdekket feil og mangler i de fleste konsesjoner. Vanlige feil er:

- Naboer og andre parter og interessenter er ikke varslet eller hørt, og har dermed ikke kunnet ivareta sine interesser gjennom klage.
- Varsling og høring er overlatt til den som har utbyggingsinteressen, dvs. den part som får fordel av å få konsesjon, og det vi ser er at det er stort sett bare grunneiere som er varslet.
- Utbyggingsløsningen endres vesentlig fra konsekvensutredning og godkjenning av søknad i kommunene, til endelig utbyggingsløsning i MTA-plan og senere endringer. Dette har betydning for kommunal forankring og lokaldemokrati.
- Endringene medfører ofte ulemper som ikke blir vurdert helhetlig i en ny konsekvensutredning.
- Endringene innebærer ofte at forholdet mellom fordeler og ulemper forrykkes på den måten at ulempene for naboer og natur blir større, mens fordelene for utbyggers fortjeneste blir større, uten at det foretas en ny samfunnsøkonomisk fordel/ulempe vurdering. Et vanlig eksempel her er at flere boliger blir belastet med høyere støynivå, turbiner med høyintensitetslys, og økt rotordiameter som logisk øker merbelastningen for fugl, mens utbyggers bedriftsøkonomiske fortjeneste øker.
- Naboers eiendomsverdi langt utenfor grønn støysone er usikker i flere år i påvente av beslutning, utbyggingsløsning, og utsatte frister. Dette tas ikke hensyn til at livene til naboer settes på vent i den lange saksbehandlingstiden. Mange har ikke mulighet til å flytte da de ikke får solgt boligen.

- Det er vanskelig å vite hva som inngår i konsesjonen, pga. stadige etterfølgende endringer, og manglende praksis i NVE på å samle endelig vedtak på ett sted. Det fører også til usikkerhet om hva som inngår i en eventuell statlig plan.
- Konsesjonen gis i et rammevedtak på antall mw, men uten innhold. Det er lite å påklage. Når innholdet kommer i MTA-plan og detaljplan kan det siste vedtaket påklages, men ikke rammeplanen. Systemet med å skille innholdet i konsesjonen fra rammevedtaket i to ulike vedtak, fungerer som et hinder for å kunne påklage selve konsesjonen, og kan stride mot alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper om klagerett.
- Manglende utredninger gjelder folkehelsevurdering som følge av økte ulemper med støy, lavfrekvent støy og infralyd, skyggekast, iskast, visuell belastning med markeringslys og høyintensitetslys i utmarka og ved boliger, verditap på bolig eller fritidshus, tap av friluftsområder, tap av landskap og identitet.
- Manglende utredning om hva støy, markeringslys, høyintensitetslys, lavfrekvent lyd og infralyd gjør med dyr, fugl, flaggermus og insekter i naturen.
- Manglende utredning av forurensningsfare for drikkevann, rasfare under anleggsarbeid, spredning av mikroplast og giftige epoxyforbindelser i nedslagsfeltet for vassdragene, enorme massetak uten konsekvensutredning og tillatelse.
- Det er flere utbyggere som starter utbyggingen «på egen risiko» med NVEs godkjenning, før klagevedtak er endelig fattet i OED
- Mange utbyggere har ikke søkt om tillatelse til eiendomsendring ihht pbl § 26-1.
- Mange kommuner har ikke behandlet dispensasjonssakene etter pbl § 19-2 i den feilaktige tro at de kun er høringspart, og med henvisning til konsesjonsbehandlingen.

Det er veldig mye å påpeke, og vi har på bakgrunn av arbeidet laget en omfattende sjekkliste for mulige lovbrudd, som også omfatter elsertifikatloven, plan- og bygningsloven, jordloven, naturmangfoldsloven, dyrevelferdsloven, forurensningsloven, matrikkelloven, tinglysingsloven og reindriftsloven. Se sjekklisten [her](#).

Morten Walløe Tvedt er førsteamanuensis i juridiske fag fra høgskolen i Molde og har også laget en sjekkliste som kan brukes som utgangspunkt. Se artikkel i magasinet Harvest [her](#).

Selv om det er mange feil og mangler, skal det mye til for å få kjent konsesjoner ugyldige. Saksbehandlingsfeil som f.eks. manglende utredning og brudd på forvaltningsloven må ha virket inn på vedtakets innhold, eller det må foreligge myndighetsmisbruk eller resultatet må være sterkt urimelig. Motvind Norge mener derfor det er viktig at alle også begrunner ugyldigheten med manglende hjemmel i energiloven. I vedlegget har vi utarbeidet en tekst som anbefales inntatt i alle klager, eller at den sendes som den er, fra alle lokale grupper. Hjemmelsmangel retter seg først og fremst mot sakene som er satt i drift etter 24. mai 2019, når elsertifikatmålet ble oppfylt.

Oppgave:

- 1. Alle sender inn feil og mangler på sine vindkraftanlegg. Se over.**
- 2. Alle sender inn samme tekst om manglende hjemmel. Se Vedlegg.**

Vedlegg 1

Alle vindkraftverk som bygges nå mangler hjemmel i energiloven.

Motvind Norge mener at alle vindkraftkonsesjoner som bygges nå mangler hjemmel i energiloven fordi de ikke kan forankres i et behov for forsyningssikkerhet, kraftbalanse, fornybardirektivet eller elsertifikatsamarbeidet med Sverige. Andre politiske mål er for lite konkrete til at de kan begrunne fri tilgang til areal i Norge for produksjon av kraft som ikke er nødvendig. Konsesjoner som utvikles eller ferdigstilles nå utvikles for videresalg og/eller bygges for ren overskuddsproduksjon, og ligger utenfor hjemmelen i energiloven.ⁱ OED og NVE burde ha innført en stoppmekanisme når de ble klar over tidspunktet for oppfyllelsen av elsertifikatavtalen med Sverige, dvs. i 2017-2018.

Nærmere om hjemmelens grenser:

Energilovens hjemmel er svært vid, men muligheten til å gi konsesjoner begrenses av to hovedforhold:

1. et krav til samfunnsmessig rasjonalitet, hvor «riktig ressursbruk» er framhevet i forarbeidene. Saken skal være godt opplyst gjennom konsekvensutredning og samfunnsøkonomisk analyse før det tas beslutning. Her kommer også politiske føringer inn.
2. begrensninger i annet lovverk, herunder forutsetningen for at konsesjonene er unntatt ordinær planbehandling etter plan- og bygningsloven, forutsetninger for unntak fra delingsforbudet i jordloven, og forutsetninger som følger av rett til ekspropriasjon og statlig plan.

Til pkt. 1. Kravet om samfunnsmessig rasjonalitet er ikke oppfylt.

Lovens formål dekker ikke overskuddsproduksjon

Det er Motvind Norges oppfatning at utbyggingene som skjer nå ikke kan begrunnes i «samfunnsmessig rasjonalitet». Målene i fornybardirektivet på 67 % ble nådd allerede i 2014ⁱⁱ, og målene i elsertifikatsamarbeidet med Sverige ble nådd 24. mai 2019ⁱⁱⁱ. Det foreligger andre mindre presise mål om reduksjon i klimautslipp, men disse retter seg mot alle mulige klimatiltak, og følges ikke opp av en analyse eller klimaregnskap som kan begrunne samfunnsmessig rasjonalitet for konkrete tiltak etter energiloven. Det ikke-fornybare arealforbruket er så stort at energilovens forutsetning om «riktig ressursbruk» tilsier at konsesjonene må kunne forankres i konkrete mål eller øvre tak.

Kraftutbyggingen innebærer også nye kraftlinjer, som det norske folk subsidierer. Tidligere embetsmann i OED, Svein Roar Brunborg, hevder at denne praksisen også kan stride mot energilovens formål ettersom vi ikke trenger kraften^{iv}.

Både Statnett og Statkraft uttaler at vi har nok kraft. De fylker som har hatt egne mål i regionale planer, f.eks. Rogaland som hadde mål på 2,3 TWh, nådde dette målet i 2013.

Arealforbruket er enormt og ikke fornybart

De samlede arealkonsekvensene ved vindkraftutbygging er ikke dokumentert. NVE oppgir at "direkte fysiske inngrep" utgjør 0,75 km² pr. TWh/år og "direkte påvirket område" (planområde) utgjør ca. 30 km² pr. TWh/år. Motvind Norge er uenige i begrepsbruken, da hverken veiskulder, massetak, områdene mellom turbinene eller området utenfor er medregnet.^v

Miljødirektoratet opplyser at direkte virkninger ut over planområdene, ikke minst i form av støy og synlighet innenfor 10, 20 og 30 km avstand er relevante for slike analyser, men at det ikke er utført fordi "det er en relativt stor manuell operasjon som ikke har vært prioritert".^{vi} Til sammenligning bruker utbyggingen av Alta-Kautokeinovassdraget [3 km² planareal](#) (neddemt areal) for å produsere 0,7 TWh kraft. I samme figur kan man se det enorme arealet for Davvi vindkraftverk som vil fullstendig dominere et areal på 78 km² og visuelt dominere et areal på 161 km² for en årlig produksjon på 3 TWh. Anlegget påvirker uberørt natur og reinens trekkruiter i 375 km².

I forhold til de store ikke-fornybare naturinngrepene, konsekvensene for grunneiere, naboer og natur, blir den vide hjemmelen for utydelig.

Klimautslippene er ikke utredet

Det er heller ikke gitt at vindkraft er en samfunnsmessig rasjonell løsning for å redusere klimautslipp. Ingen av konsesjonene inneholder klimaregnskap, som er et selvsagt krav til andre prosjekter i andre byggesektorer. Alternative vurderinger for Norges klimautslipp er ikke laget. For eksempel kan Norge med en liten reduksjon i oljeproduksjonen oppnå større reduksjoner i klimautslippet enn ved å bruke store landarealer til vindkraft.

Behovet for ny utslippsfri energiproduksjon kan imøtekommes med oppgradering av vannkraftverk der mye av infrastrukturen allerede er utbygget, og hvor det ikke er nødvendig med store nye naturinngrep. Det samme gjelder ENØK-tiltak og solceller på alle tak der arealet allerede er benyttet. Det finnes alternative måter å løse dette på, noe Motvind Norge har gitt et eksempel på [her](#).

Konsekvensutredninger som er opp til 20 år gamle

Mange vindkraftverk som bygges har foreldede konsekvensutredninger. Dette følger av at det har gått lang tid fra konsesjon ble gitt første gang til utbyggingen faktisk skjer. Dette er i strid med kravet til oppdatert kunnskap i konsekvensutredninger i KU-forskriften § 28 som bygger på EØS-direktiv 2014/52/EU. Ytre Vikna II har en konsekvensutredning som er 19 år gammel.

Bærekraftsvurderinger

Bærekraft er heller ikke utredet i noen av konsesjonene. Dette til tross for at det er satt opp som et hovedformål med energiforvaltningen i energimeldingen fra 2016. Energimyndighetene er også formelt sett arealforvalter og underlagt plan- og bygningslovens formål om å fremme bærekraftig utvikling jf. pbl § 1. Bærekraft skal følges opp ved all planlegging av areal. Dette er ikke gjort.

Utredningsinstruksens krav til samfunnsøkonomisk analyse

Både energiloven og utredningsinstruksen forutsetter at det foretas en samfunnsøkonomisk analyse. Som nevnt over er «prosjektets realiserbarhet» med faktorene bedriftsøkonomi og nettkapasitet det som tillegges vekt, mens samfunnsøkonomien med alternativvurderinger og samfunnskostnader er fraværende. Verdsetting mangler både av ikke-prissatte størrelser som tap av friluftsliv, landskap og identitet, og av verdier som kan prissettes som f.eks. verditap på eiendom og tap for andre næringer.

Spørsmålet som må vurderes, er ikke om vindkraft er bedriftsøkonomisk lønnsomt. Det er heller ikke om det er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Spørsmålet er om det er samfunnsøkonomisk lønnsomt sammenlignet med alternativene, både sett i sammenheng med behovet for fornybar kraft, og

hvordan klimautslippene kan reduseres. Motvind Norge krever i vårt svar på Stortingsmelding nr. 28 (2019-2020 «Vindkraft på land» at det nedsettes en energikommisjon som utreder dette.

Konklusjon

De overordnede analysene om samfunnsrasjonalitet som inkluderer samfunnsøkonomisk metode, bærekraftsvurderinger og konsekvensen av det store forbruket av natur og areal finnes ikke. Dermed svekkes beslutningsgrunnlaget som må ligge til grunn for vindkraftutbygging etter energiloven.

Når alle mål er nådd, og vi har nok kraft, er det som produseres ren overskuddskraft. Dette til forskjell fra naturlig overproduksjon (tidligere kalt «tilfeldig kraft») som alltid vil kunne forekomme. Eksport av kraft, utenom kraftutveksling for å sikre forsyningssikkerheten, og Norge som «Europas grønne batteri», er ikke politisk avklart i Norge, og kan dermed ikke begrunne konsesjoner.

Det store forbruket av ikke-fornybare arealer savner dermed både faktisk, juridisk og politisk forankring i behov, som er den viktigste komponenten i en samfunnsøkonomisk analyse. Konsesjonene mangler på denne måten den nødvendige begrunnelsen som kreves i energilovens formål.

Til pkt. 2. Annet lovverk begrenser energilovens virkeområde.

Energiloven gir hjemmel for å dekke forsyningssikkerheten og andre relevante lovbestemte forpliktelser.

Energiloven har tradisjonelt hjemlet konsesjoner til utbygginger som skal sikre forsyningssikkerheten, kraftbalansen og etter 1990, også et rettferdig marked til fordel for fellesskapet. Det vi ser nå er produksjon utover forsyningssikkerheten og de forpliktelser som følger av fornybardirektiv og elsertifikatlov.

Motvind Norge mener energiloven ikke gir hjemmel til å gi konsesjoner til anlegg som ikke skal dekke forsyningssikkerheten, eller de tydelige målene i fornybardirektivet eller el-sertifikatloven.

At produksjon utover forsyningssikkerheten mv. ligger utenfor energilovens formål og hjemmel, viser seg fram gjennom de *fordelene* som følger med konsesjoner gitt for forsyningssikkerheten. Hensynet til forsyningssikkerheten er et svært tungt argument, og fordelene og verktøyene som skal sikre kraftforsyningen er i de ulike forarbeidene^{vii} begrunnet med nettopp behovet for statlig kontroll med kraftforsyningen osv. Det tilrettelegges med andre ord i lovverket for at forsyningssikkerheten skal dekkes.

Når konsesjoner gis til anlegg som vil komme til å produsere overskuddskraft, eller som det er meningen skal videreselges, ser det uhjemlet ut at den som vil ha konsesjon skal kunne dra nytte av de samme fordelene.

Fordel 1: Utbyggingsinteressen kan velge areal fritt uten hensyn til regulering eller avsetning i kommuneplanens arealdel.

Det er f.eks. ingen grunn til at en privat næringsvirksomhet som søker og får innvilget en gratis konsesjon til videresalg og/eller overskuddsproduksjon skal få fordelene av å velge seg areal uten at det reguleres gjennom plan- og bygningsloven. Her har fornybarnæringen valgt fritt i et uregulert og ubegrenset arealmarked på bekostning av mange andre interesser, selv om det ikke har vært behov for

kraften, og selv om konsesjonær ikke har hatt til hensikt å produsere strøm. Det er ingen grunn til at fornybar overskuddsproduksjon skal nyte godt av særfordeler i forhold til andre etablerte næringer når det må velges mellom hva arealet skal brukes til. Det taler for at det aldri var meningen at energiloven skulle hjemle dette.

Fordel 2: Utbyggingsinteressen kan også velge areal på landbrukseiendom gjennom eget unntak i jordlova.

Ettersom energilovtiltak er unntatt fra jordlovas delingsforbud i jordlovas § 12, kan utbygger også velge seg areal på landbrukseiendom. Delingsforbudet av landbrukseiendom er satt for å bevare matjord og drivbare enheter i landbruket, og deling kan bare gjøres av hensyn til samfunnsinteresser med stor vekt.^{viii} Lovgiver hadde høyst sannsynlig ikke overskuddsproduksjon og/eller konsesjon anskaffet med formål om salg av prosjektet i tankene når unntaket ble gitt. Det virker urimelig at hensynet til denne typen forretningsvirksomhet skal kunne gå foran hensynet til matjord. Unntaket fra saksbehandling etter delingsforskriften er begrunnet med at saksbehandlingen i konsesjonsprosessen er så grundig. Dette viser vi nedenfor at ikke er en gyldig forutsetning.

Fordel 3: Søker har fordel av å være unntatt fra krav i plan- og bygningsloven.

Unntakene fra pbl gjelder for energilovens anlegg for forsyningssikkerhet.

Det er ikke bare å unnta arealforvaltning fra plan- og bygningsloven. Det må foreligge gode grunner, og behovet for å unnta energiproduksjonsanlegg fra plan- og bygningslovens reguleringskrav og byggesaksregler, ble begrunnet med statens behov for kontroll med forsyningssikkerheten:

«En sikker kraftforsyning er en overordnet forutsetning for velferd og verdiskaping. I et moderne samfunn må kraftsystemet fungere optimalt. Stortinget har derfor forutsatt sterk statlig styring og kontroll innenfor energisektoren. En slik overordnet styring har vært ansett som nødvendig for en sikker energiforsyning.»^{ix}

Begrunnelsen for unntakene er altså ikke at arealforvaltningen skal overføres til et uregulert arealmarked hvor utbyggingsinteressene selv kan velge areal fritt, med formål om å bygge kraftverk for videresalg eller produksjon av overskuddskraft. Areal er ingen fornybar ressurs, og også energilovens formål forutsetter at ressursbruken er «riktig», noe som taler mot at hjemmelen dekker konsesjoner for overskuddsproduksjon.

Unntaket fra pbl forutsetter at saksbehandlingen etter energiloven er mer omfattende enn etter pbl. Videre forutsetter unntaket fra plan- og bygningsloven at saksbehandlingen etter energiloven er mer omfattende enn saksbehandlingen etter plan- og bygningsloven:

For vindkraftsakene som behandles etter energiloven med konsekvensutredning «vil kravene til offentlighet, medvirkning og dokumentasjon av virkninger alltid innebære mer omfattende prosesser enn det en ordinær reguleringssak etter plan- og bygningsloven krever»^x

Kravet om medvirkning er ikke overholdt.

Motvind Norge har registrert at en feilene som gjentas hyppigst i alle vindkraftsakene er nettopp mangel på medvirkning gjennom varsling av naboer og andre parter. Disse mister da muligheten til å ivareta sine interesser. Varsling og høring er overlatt til konsesjonær, og dermed satt bort fra statlig kontroll, som jo er den viktigste begrunnelsen for unntaket, til den aktør som selv har fordel av vedtaket. Gjennomføringen har vist seg mer eller mindre tilfeldig, som man kan forvente når bukken settes til å passe havresekken. Grunneiere er normalt varslet, mens naboer og andre interessenter ikke er invitert inn gjennom varsel, høring og klagerett.

Kravet om samordning av regelverk er ikke overholdt.

En annen feil er at energimyndighetene ikke har rutiner for samordning med annet lovverk. Dette er en rettssikkerhetsstandard fra plan- og bygningsloven som ikke er fulgt opp av energimyndighetene gjennom kvalitetssikring av søknader eller rutiner. Vi har f.eks. sett eksempler på at konsesjonær ikke har søkt om eiendomsendring etter pbl § 20-1 bokstav m) og § 26-1, med påfølgende mulighet for ulovlig matrikulering og tinglysing, uten at dette er fanget opp i kommunen eller NVE. Vi har også sett privat veg som er innlemmet i konsesjonen uten behandling etter pbl, at tilførselsveger og massetak utenfor planområdet ikke er en del av konsekvensutredningen og ikke omsøkt, at forurensningstillatelse ikke innhentet, at rasfare og drikkevann er behandlet mer skjødesløst sammenlignet med det andre myndigheter gjør osv.

Hvordan kan vi være sikre på at dette er ivare tatt i konsesjonene når kommunale myndigheter er satt på sidelinjen og NVE selv ikke utfører [kvalitetssikring](#) av søknadene ift. overholdelse av annet lovverk?

Den slepphendte konsesjonsutdelingen utover behovet for forsyningssikkerhet, og den manglende ivaretagelse av naboers og andre parter rettsikkerhet, er i strid med begrunnelsen for at sakene ble unntatt plan- og bygningsloven. Medvirkning og samordning er [grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper](#)^{xi} i arealforvaltningen, og det var neppe meningen at det skulle ta den form som det har tatt i energimyndighetens forvaltning av ansvaret.

Fordel 4: Konsesjonær får automatisk mulighet til å ekspropriere bruksrett, når grunneier ikke vil ødelegge eiendommen.

Videre kan det vanskelig argumenteres for at de som får konsesjon hvor formålet er for videresalg eller til ren overskuddsproduksjon, skal kunne bruke statens mest inngripende virkemiddel overfor privat eiendomsrett, ved å ekspropriere eller true med å ekspropriere areal som tilhører andre. Hvordan kan dette forvares når konsesjonen ikke kan begrunnes i et uomtvistelig nødvendig behov for fellesskapet som f.eks. forsyningssikkerheten er, men i en forretningskontrakt verdt flere hundre millioner kroner for konsesjonær? Flere grunneiere har nektet å underskrive avtalen utbygger har kommet med, men har blitt truet med ekspropriasjon. Når konsesjonen ikke er begrunnet i forsyningssikkerhet, er dette en praksis som i seg selv kan begrunne ugyldighet for ekspropriasjonsvedtakene.

Fordel 5: Konsesjonær kan be om at staten griper inn hvis kommunen sier nei.

Slik loven praktiseres i dag, ber konsesjonær om statlig inngripen overfor kommunen i form av statlig plan, selv om det ikke er behov for kraften. Motvind Norge mener det er tvilsomt om en privat ordinær næringsvirksomhet uten videre kan utløse rett til statlig plan i pbl § 6-4, bare fordi kommunen ikke ønsker å tilrettelegge for utbyggingen gjennom kommunal plan. Det må mere til enn at en privat næringsdrivende risikerer ikke å få solgt produktet sitt! Dette understøttes nå av en [utredning om bruk av statlig plan](#), av professor Ole Christian Fauchald, ved Fridtjof Nansens Institutt, for Motvind Dalane og Motvind Norge.

Konsekvens: Systemet er en snarvei for spekulanter

Alle unntakene og verktøyene i lovverket som er tilrettelagt for forsyningssikkerheten, brukes nå av forretningsdrivende som en snarvei til salg av produksjonsanlegg vi ikke har behov for, men som gir svært god fortjeneste for selger. Det kan se ut som at driveren i systemet er like mye å omgjøre utmarka til investeringsobjekter, som det er å produsere strøm. Etter at kompetansekravforskriften i energiloven ble opphevet i 2015^{xii}, er det nå i praksis bare å registre et firma med 100 000 i egenkapital, gå ut i felt for å finne et fint areal uten å måtte tenke på kommunen eller plan- og bygningsloven, tvinge til seg arealet med henvisning til et framtidig ekspropriasjonsvedtak, hemmeligholde avtalene, skaffe gratis konsesjon uten medvirkning og samordning av regelverk, og

selge konsesjonen med arealet videre for flere hundre millioner kroner. Forretningsmodellen benyttes av alle selskaper i fornybarbransjen, både interkommunale energiselskaper og private utviklerselskaper.

Ved videresalg godkjennes nye eiere på et par timer av NVE, og det er ingen kvalitetssikring av selskapene. Dette fører til eiere som f.eks. Falck Renewables, som har konsesjonen på Stadlandet, og som har hatt [forbindelser til den sicilianske mafiaen](#). Macquaire-gruppen, som eier konsesjonene på Buheii og i Tysvær, som er [siktet for bedrageri og skattesvindel i Tyskland](#), og Eolus, som har fortrenget reindrifta på Øyfjellet, og som Uppdrag Granskning i SVT har funnet å ha [forbindelser til Hells Angels i Sverige](#). TV2 avslørte en komplisert eierstruktur i [Tellnes vindkraftverk og Gulesletten vindkraftverk](#) der store avskrivninger, høye renteutgifter og interne lån har medført at selskapene ikke betaler skatt til Norge. Eierselskapet er verdens største fondsforvalter Black Rock, mens Google har kjøpt all kraften i de første 12 årene. På dette alteret ofres nå fjellene og naturen vår.

Konsekvens: Et sterkt urimelig resultat

På grunn av unntakene fra plan- og bygningsloven, og NVEs konsesjonspraksis, har alt arealet i Norge ligget åpent for denne virksomheten. Noen få har fått og vil få svært god fortjeneste, mens taperne er naboer, andre næringer, naturen, allmenningen, allemannsretten og ferdselsretten. Naturen er tapt for alltid. Tilliten til energimyndighetene og energiselskapene er tapt. I tillegg må befolkningen betale gildet over nettleia, og samtidig risikere at det brukes politi hvis man protesterer.

Uregulert bruk av areal støter også mot prinsippet i grunnlovens § 112 3. ledd hvor myndighetene pålegges å innføre tiltak for å sikre retten til miljø i Grl. § 112 1.ledd.

Uendelig produksjon for eksport støter også mot folkeavstemningen i 1994, og ettersom det er den norske befolkning som betaler kraftledningene, strider systemet også mot intensjonene og formålet med energiloven.^{xiii}

Motvind Norge mener energiloven hverken gir nødvendig hjemmel for å gi konsesjon til dette, eller uangripelige rettigheter for de som har fått konsesjon. Forretningsmodellen og konsesjonspraksis gir et sterkt urimelig resultat.

Konklusjon

Det er flere forhold som tilsier at konsesjonene ferdigstilt etter 24. mai 2019 er ugyldige:

Energiloven hjemler ikke konsesjoner gitt til overskuddsproduksjon. NVE burde på det tidspunkt de ble klar over at målet i elsertifikatsamarbeidet ville bli nådd, dvs. 2017-2018, ha innført en stoppmekanisme som hadde sikret at areal- og naturforbruket ikke oversteg 28,4 TWh for Norge og Sverige totalt, og at den finansielle kostnaden for norske borgere ikke oversteg 13,2 TWh, slik forutsetningene for elsertifikatloven legger opp til.

Motvind Norge er kjent med at den siste avtalen med Sverige ikke er behandlet av Stortinget, og ønsker redegjort for om idriftsettelse etter 24. mai 2019 har medført at norske borgere har betalt for mer enn 13,2 TWh.

Det var aldri meningen at det norske folk skulle betale for produksjon og kraftlinjer til overskuddskraft. Det må ny hjemmel til.

Forretningsmodellen som benyttes gir et sterkt urimelig resultat, og bør av den grunn forbys i Norge. Fordeler og verktøy ment for forsyningssikkerhet brukes av forretningsvirksomheter som får en

uberettiget snarvei til god fortjeneste uten å måtte følge regler som annen næringsvirksomhet må følge. Dette kan også være i strid med konkurransereglene.

Produksjon for eventuell eksport må ha en tydeligere begrensning eller regulering for å unngå et tilnærmet uendelig areal- og naturforbruk. Manglende begrensning støter mot grl. § 112, 1. og 3. ledd.

At det norske folk skal kunne subsidiere kraftlinjer for overskuddsstrøm /eksport krever ny hjemmel.

Produksjon for overskudd krever ny hjemmel i energiloven som avklarer grensene mot grl. § 112, plan- og bygningsloven og naturmangfoldsloven. Hensynet til areal og natur må vektlegges mye høyere i disse sakene enn i saker begrunnet med forsyningssikkerhet, og vektingen må framgå av begrunnelsen.

ⁱ Det bygges, og vi betaler utover 13,2 TWH. <https://www.nve.no/energiforsyning/elsertifikater/siste-nytt-om-elsertifikater/ved-utgangen-av-2-kvartal-2020-er-det-satt-i-drift-og-godkjent-anlegg-i-elsertifikatsystemet-med-en-normalarsproduksjon-pa-39-0-twh/>

ⁱⁱ Se kapittel 1.1.: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-25-20152016/id2482952/?ch=1>

ⁱⁱⁱ <https://www.nve.no/nytt-fra-nve/nyheter-energi/28-4-twh-ny-kraftproduksjon-siden-2012/?fbclid=IwAR2mgjuhs6iFOMDYzkbNT6SOjyS1IAeYadX03TcSWAAQOxNrIkovXbjUSQ>

^{iv} <https://ksu.no/artikler/leserinnelegg/102304-bryter-satsingen-pa-vindkraft-med-energiloven>

^v <https://motvind.org/wp-content/uploads/2020/02/Hvor-stort-areal-blir-ber%C3%B8rt-av-vindkraftverk-red.pdf>

^{vi} <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/dokumenter/fornybar-energi/vindkraft/vindkraft-arealoppsummering010419.pdf>

^{viii} <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-97-l-20162017/id2547890/?ch=7>

^{ix} Første avsnitt <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-32-2007-2008-/id500508/?ch=3#kap3-6-2>

^x Femte avsnitt <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-32-2007-2008-/id500508/?q=dispensasjon&ch=3#kap3-6-2>

^{xi} Kap 1.10.4. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2003-14/id382097/?q=rettsikkerhet&ch=2#kap1-10-4>

^{xii} <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/oppheving-av-kompetanseforskriften-i-kraftforsyningen/id2409920/>
https://twitter.com/search?q=kompetanseforskriften&src=typed_query

^{xiii} <https://ksu.no/artikler/leserinnelegg/102304-bryter-satsingen-pa-vindkraft-med-energiloven>